GRADSKA BIBLIOT
NJ. RAJ GRADA
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJ

Narodna „ČUVAJMO JUGOSLAVIJU“

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU. MALI OGLASNIK 20 RIJEČI DIN. 3.50 OGLASI PO SNIZ. TARIFI. — Priopćeno po retku D. 10

IZLAZI SVAKOG DRUGOG DANA U JUTRO OSIM NEĐELJE
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin, Šibenik. Telefon br. 47
Redakcija za članke i vijesti zatvara se dan prije izlaska redovitog broja.
Čekovni račun Poštanske Stedionice Zagreb br. 38.114

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.—
PRETPLATA MJESEČNO: 12 DINARA
INOSTRANSTVO D 20. - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

GODINA III | ŠIBENIK, 19 MARTA 1935 | BROJ 195

Francuski politički krugovi još uvjek komentiraju preokret u odnosima između Jugoslavije i Italije.

Pariz 19 marta. — Jučer se u Parizu i pored situacije koja je nastala najskorijom odlukom Njemačke još uvjek komentira izjava talijanskog poslanika g. Viole grofa Campalto koju je uputio Princu Regentu Pavlu. Svi su Francusi primili sa najvećim oduševljenjem i bez ikakve rezerve vijest o zbliženju između Jugoslavije i Italije, zbliženje koje su oni uvijek željeli. Tako jučerašnji „Journal des debats“ piše: „Francuzi se ovom prilikom sa uzbuđenjem sjećaju blaženopočivšeg Kralja Aleksandra, koji je uoči svoje smrti ulagao svu svoju energiju da dođe do zbliženja između Italije i Jugoslavije, zbliženje, za koje se tako isto svim svojim silama zalagao i pok. ministar inostranih poslova Bartou.

Francuzi pozdravlju s druge strane ministra inostranih djela Lavala, koji je prilikom svoga putovanja u Rim postigao mnogo bolje rezultate nego što se to moglo očekivati. Pored toga, veli list, jugoslovensko – talijansko zbliženje ne će biti lokalnog karaktera i samo po sebi će ovesti do iskrene saradnje između Italije i država Male Antante i Balkanskog sporazuma, kao što će doprinijeti i zaključenju jednog Podunavskog pakta. Pored toga zbliženja ima i taj značaj što se time konačno garantuje nezavisnost Austrije, kojoj je prijetila opasnost od sjedinjenja s Njemačkom.

Jedrenjak nabasao na minu

Atena 19 marta. — U elenzinskom zalivu nabasao je jedan jedrenjak na minu, koja je bila postavljena za vrijeme građanskog rata. Mina je eksplodirala, a jedrenjak je poletio u zrak. Čitava posada koja se nalazila u brodu je poginula.

Laval i habzburško pitanje

Pariz 19 marta. — Za vrijeme parlamentarne debate zapitao je nacionalistički poslanik Henriot ministra inostranih djela Lavala da mu objasni svrhu boravka austrijskih ministara u Parizu, kao i da mu ujedno saopći svoje stanovište prema u pornoj verziji da je Francuska sklona restauraciji Habsburgovaca. Laval je na to odgovorio ovo: „Moj demanti i nadalje vrijedi. Izjavljujem da u tom pitanju francuska se politika potpuno podudara sa onom Male Antante“.

Pred zajedničkim demaršem zapadnih sila u Berlinu

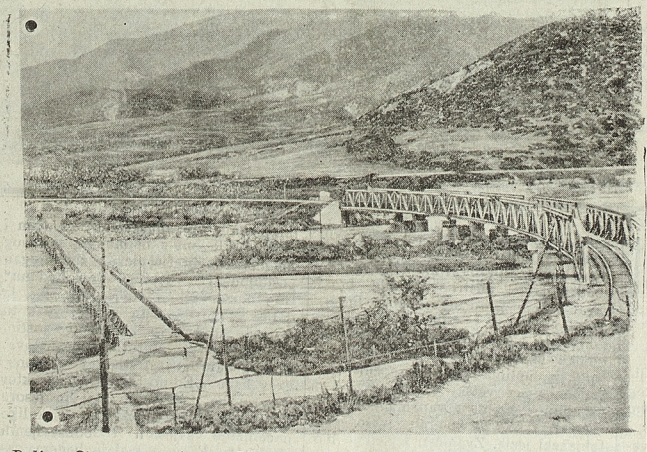
Pariz 19 marta — Donošenje zakona u Njemačkoj, kojim se uvodi opća vojna dužnost, kao i velike vojne parade, koje su iza toga priredjene, izazvale su u čitavoj Francuskoj opće zaprepaštenje i pometenost. Čitava francuska štampa vrlo žučljivo napada Njemačku. Medjutim se neprekidno vode diplomatski pregovori izmedju Pariza, Rima i Londona i nastoji se stvoriti neku zajedničku bazu sa koje bi se povela akcija protiv Njemačke. U Njemačkoj pak vrlo hladnokrvno posmatraju držanje zapadnih sila, a osobito Francuske, koja se čudi što se Njemačka pobrinula, da pribavi svoja sopstvena sredstva za uščuvanje svoje bezbjednosti. Njemci ovako opravdavaju svoj korak: Njemački je narod u novembru 1918 poslije više od 4 i pol godine otpora položio oružje vjerujući u izjavu pretsjednika Wilsona. Kasnije je njemački narod primio na sebe sva teška ponižnja u nadi da će time prokrčiti put općem razoružanju i stalnom miru. Njemačka je ispunila sve teške obaveze koje joj je nametnuo mirovni ugovor. Prema tome, kažu Njemci, Reich ima prava da traži od protivne strane da i ona ispuni svoje obaveze. Medjutim bivši su se protivnici oslobodili obaveza mirovnog ugovora. U takovoj situaciji njemačka vlada je bila primorana da preduzme one mjere koje je ona smatrala potrebnim da bi učinila kraj jednom nedostojnom i za Njemačku opasnom stanju. Njemački Reich, brane se Njemci, želi da ima u rukama ona vojna sredstva, koja će ga braniti protiv svakog napadaja i time doprinijeti održanju mira. Osim toga Njemačkoj su potrebna ova sredstva vojne snage da bi u slučaju potrebe mogla pristupiti kao jamac mira. Držanjem svojih protivnika Njemačka je bila prisiljena da istupi iz Lige naroda i da napusti konferenciju za razoružanje, ali da je Njemačka ipak spremna da saradjuje sa svima oko održanja mira.

Francuski se listovi pitaju kakove će mjere poduzeti vlada da spriječi ponovno oružanje Njemačke, koje nije u skladu sa propisima Versaljskog ugovora. Politički pak krugovi tvrde da pod ovakovim okolnostima nema smisla da Sir John Simon putuje u Berlin.

Neki listovi pišu da je ovaj korak Njemačke prirodna posljedica engleske bijele knjige i francuskog uvađanja dvogodišnjeg vojnog roka.

Uz sve pomirljive izjave talijana, transporti trupa dalje se živo vrše. Iz Genove je krenulo za Afriku 1000 avijatičara.

Dolina Struma na sjeveru Makedonije, — mjesto odlučujuće borbe između vladine vojske i buntovnika.

Mladi siamski kralj neće se vratiti u zemlju već ostaje i dalje na školovanju u Lausanni.

Neka beduinska plemena ponovno su se pobunila u Iraku. Položaj se smatra vrlo ozbiljnim, te jedna strana država nastoji posredovati.

Bivši inspektor paričke policije Bony koji je upleten u Staviskijevu aferu pokušao je da izvrši samoubojstvo u času uapšenja.

69 odvjetnika branit će 19 optuženih u Staviskijevoj aferi. Proces imao bi započeti — kako će se ikada održati — koncem ove godine.

Kampanja japanske štampe protiv mjera američke vlade za vazdušnu zaštitu

Tokio 19 marta. — Nekoliko jučerašnjih listova donose članke, po općem uvjerenju inspirisane iz ministarstva mornarice protiv namjere američke vlade da američkim vazduhoplovnim preduzećima ustupi zemljište za aerodrome na ostrvima Juam, Vok i Midvjej, kao etape za vazduhoplovnu službu preko Tihog Okeana.

Abesinsko talijanski spor ponovno se zaoštrio pa izgleda da je Italija zbilja odlučila ratom prisiliti Abesiniju na popuštanje.

Pitanje monarhije počelo se već otvoreno tretirati u grčkoj javnosti. Od službenih ljudi do sada se nitko nije usudio da dade bilo kakovu izjavu.

Nove avionske linije u Jugoslaviji

Zagreb 18 III 35.

Sušački centar „Aeroputa izvršio je sve pripreme za iduću turističku sezonu. Zračne pruge kojima je Sušak vezan sa Zagrebom, Ljubljanom i Beogradom, te najvažnijim centrima Srednje Evrope bit će ove godine pojačane i vjerovatno proširene niz obalu do Splita i Dubrovnika. U prošlej je godini prema statističkim podacima promet putnika aeroplanima „Aeroputa" bio preko Sušaka vrlo živ. Ukupno je doputovalo i otputovalo aeroplanima preko Sušaka 2780 putnika. Ove će se godine pokušavati otvoriti trgovačka zračna pruga sa Ljubljanom i eventualno Zagrebom za prevoz razne robe a osob.to ribe.

Produžen državni budžet za 4 mjeseca

Ukazom Kraljevskih namjesnika dosadanji budžet produžen je za mjesece. Ukaz glasi:

Na predlog Ministra finansija, a po saslušanju Ministarskog savjeta, a pošto je Narodna skuoština raspuštena prije nego što je budžet za 1935 36 riješen, na osnovu člana 103 Ustava, riješili su i riješavaju:

da se budžet državnih rashodā i prihoda sa finansijskim zakonom za 1934 35 godinu, produži za mjesece: april, maj, juni i juli 1935 g.

Gradnja aerodroma na Jadranu iz milijardnog kredita za javne radove

Ministar gradjevina g. Dr. Marko Kožul primio je delegate Društva za vazdušni saobraćaj g.g. Tadiju Sondermayera i dr. Krešimira Kristića. Delegati su predali g. Kožulu rezoluciju i molbu godišnje skupštine društva, da se od jedne milijarde odredjene za poboljšanje saobraćaja u interesu razvoja turizma odredi jedna srmà i za izgradnju aerodroma. U podnesenoj pretstavci napomenuto je dà izgradnja aerodroma povlači mnogo manje troškova i manje vremena no izgrada puteva i željezničkih pruga, a ti aerodromi omogućit će organizovanje saobraćaja u najkraćem roku tamo gdje su danas naša saobraćajna sretstva vrlo siromašna, zbog čega u najvećoj mjeri trpi naš turizam. Ministar g. Dr. Kožul obećao je delegatima da će kad Kraljevske vlade biti tumač naš.g civilnog vazduhoplovstva da se pitanje izgradnje aerodromova prirаspodjeli vanrednih prihoda od jedne milijarde smatrà isto tako važno zà interese zemlje, a po glavito za razvijanje turizma stranaca, kao i organizacija drugih saobraćajnih sretstava. Kao najhitnije imalo bi se smatrati podizanje aerodroma na Jadranu, prvenstveno kod Splita i Dubrovnika.

Kojom trasom treba da se izgradi Unska pruga?

Povodom brojnih konferencija i zborova u Splitu, Banja Luci i Bihaću i drugim mjestima Primorske i Vrbaske banovine, gdje je izražena jednodušna želja privrednika, da se što prije izgradi Unska pruga, izbijaju dvije težnje. Dok privrednici Primorske i Vrbaske banovine traže da bi Unska pruga išla dolinom Budišnice na Knin, dotle narod jugoistočnog dijela Like traži, da bi ta pruga išla dolinom Une preko Suvaje, Srba, Velike Pupine na Zrmanju. U nedjelju održan je veliki izbor u Gračacu, na kojem je prisustvovalo oko 800 izaslanika iz svih općina i naselja gračačkog sreza, na kojem je jednodušno izražena želja, da se Unska pruga gradi na Zrmanju. Prihvaćena je rezolucija koja glasi: Povodom izgradnje i pravca Unske pruge u me 30.000 žitelja sreza gračačkog prisut.ih 800 delegata moli 1) da se izgradnjom Unske pruge otpočne odmah iz milijardnog kredita z javne radove; 2) da Unska pruga ide preko Suvaje, Srba, Kupirova, Velike Popine, Zrmanje. (Možda prevjesa na Sinenik i bi lažeći vladukte prema Kninu, a time bi se povezala sela Primorske banovine sjeverno od Knina i luka Šibnik bi dobila kraću vezu.) Budišticom išla bi Unska pruga 40 km pustinjom; 3) da se pri odluci o pravcu Unske pruge vodi računa o željama i interesima Ličana pored općih interesa, koji su trasom preko Zrmanje istaknuti, jer je pruga na Zrmanji jeftinija za 210 milijuna dinara, kraća za 23 km, teren čvršći, a uspon manji za 4 pro mille i pruga uvijek prohodna.

Demanti o ostavci g. Batolova

Sofija 19 mārta. — U Sofiji su jučer ponovno kružili glasovi o ostavci ministra vanjskih poslova Batolova. Međutim predsjednik vlade Zlatev, a zatim i sam Batolov kategorički su demantirali te vijesti.

Pred izborima u Madžarskoj

Madžarska pruža danas Evropljaninu jedinstvenu sliku. Izborni atrociteti su već počeli i interesantno je vidjeti će u slovačkim i njemačkim krajevima. Prema Madžarskoj statistici je u Màdžarskoj oko 600.000 Slovaka i Nijemaca zajedno, ne uračunavši u to manjine drugih naroda. Ti Nijemci i Slovenci neće imati ni jednog narodnog poslanika, jer to onemogućavaju izborni zakon i izborna praksa u Madžarskoj, gdje ni 600.000, pa ni više Madžara ne znače mnogo na izborima, ako h vladini organi ne provedu kroz kordone žandarmerije i preko desetina prepreka koje državni aparāt postavlja pred izbore s javnim pravom glasa. U posljednje vrijeme se u Madžarskoj mnogo govorilo o star m izbornim metodama i protiv postojećeg izbornog zakona. Svi su obećavali promjenu, ali nikako da je ostvare.

Uostalćemo samog Madžara da govori, da ne bi izgledalo da susjedi samo Madžare ogovaraju. Ministar pretsjednik iz 1919 godine Istvan Friedrich, po čijem naredjenju su održani u istoriji Madžarske jedini izbori s tajnim pravom glasa, piše u „Pesti Naplò" od riječi do riječi sliedeće: Ministar pretsjednik Gömbös je, kad je uzeo vanje u svoje ruke, obećao, da se Madžarska mora rastati s sistemom javnog glasovanja na izborima i to brzo. To je rekao Gömbös. Danas medjutim u provinciji kao da s opt počinje s „ličnim akcijama". U budimpeštanskim listovi a već možemo čitati, da se ovdje-ondje u Madžarsko

Kingsley Wood, britanski ministar pošta, postavljen je za direktora novoosnovanog „National Publicity Bureau", koji će imati karakter jednog ministarstva za propagandu.

nepoželjni kandidati bez ičeg daljeg protjeravaju iz svog izbornog sreza. Jednostàvno se kaže, da su sumnjivi stranci, automobile im se zadrže i iz sreza protjerani. štaviše izvedeni žandarmerijom... Takovi kandidat se čak uzalud žali, njegova žalba bi putovala dugo vrijeme i onda bi se bez traga izgubila".

Friedrich potsjeća Gömbösa, da je dugo osudjivao madžarski način izvodjenja izbora. Još ostrije se o tom načinu izbora izražavao Tibor Eckhardt. Obojici Friedrich prebacuje, da su već pomoću dosadašnjeg parlamenta mogli ostvariti svoju namjeru, da su opće imali ozbiljno u vidu zavadjanje tajnog prava glasa. Ako se sada ne održe čisti izbori bez običnih atrociteta — veli Friedrich — onda se može uzeti kao dokazano, da ni Gömbös ni Eckhardt ne misle ozbiljno sa svojim obećanjem, da će zavesti tajno pravo glasa, kao i niz drugih reforma. A na tom će izgubiti povjerenje naroda.

Kandidacije za srez kninski

gg. Dr. Tode Novakovića i Dr Nike Novakovića odobrene su i potvrdjene od predsjednika vlade g. Jevtića.

Crveni krst na makedonskoj fronti

Podmirite pretplatu!

Uspomena na Trst

Povodom izložbe:
Jugosloveni na strani

Povodom izložbe jugoslovenske knjige u Pragu jedan saradnik praškog dnevnog lista „Prave Lidu" je objavio u svom listu slijedeći članak:

Još i danas se živo sjećam te večeri. Ali kadgod je se se sjetim, uvijek me nešto zaboli u srcu. To je bilo ovako: Poslije cjelodnevnog lutanja po Trstu, veranja po njegovim strmim ulicama, bluđenja po lučnom molu, svratio sam u malu gostionicu da večeram. U gostionici je sjedilo nekoliko gostiju. Govorili su potiho, poluglasno kao da se boje da nekog ne uznemire. Napregao sam sluh. Bilo mi je to međutim zagonetno. Trudeći se da uhvatim nekoliko glasnije izgovorenih riječi, vidio sam da gosti govore slovenački. Shvatio sam, razumio. Pa vidio sam u ulicama Trsta promjenu, koja se tada dogodila poslije fašističkog prevrata. A znao sam Trst iz ranijih vremena! Znao sam Trst koji je uprkos svima talijanaškim tendencijama austrijske vlade bio i ostao stalno samo slovenački i hrvatski. Po ulicama je brujao slovenački i hrvatski jezik, u gostionicama su odjekivale slovenačke i hrvatske pjesme, na molima luke su se čuli slovenački i hrvatski uzvici. Samo u zvanjima i nekim kavanama i restauracijama su provocirali njemački i talijanski jezik. Zvaničan izgled je bio talijanski, ali srce Trsta je bilo vjerno slovensko. I sada je promjena. Slovenački i hrvatski natpisi su nestali, nestali su slovenski jeziki, nestalo je sve, što je ma i najmanje potsjećalo, da taj Trst nikada nije bio ni njemački ni talijanski, nego Jugoslovenski. Kako se to dogodilo to pričaju demolirane trgovine i naročito demolirani, spaljeni, skoro razrušeni slovenački Narodni dom.

Prišao sam nepoznatim gostima i prestavio se. Govorili su samnom uzdržljivo, rezervisano, oprezno i kao što su kasnije priznali, bilo je to zbog toga što po Trstu vrve talijanski špijuni, koji su njuškali za svačim i denuncirali ma i najmanje svjesnog Slovena, da bi fašistički režim mogao „oslobođeni" Trst i „oslobođenu" Goricu izdavati za talijanski kraj. Iz daljeg razgovora sam saznao, da u tu zaoimljenu, prljavu, zabačenu gostionicu zalazi sva kulturna elita slovenačkog naroda: šefredaktor slovenačkog lista „Edinost", bivši direktor Slovenačke banke, nekoliko profesora bivših slovenačkih škola i nekoliko nacionalno svjesnih i oduševljenih studenata. Kasnije, kad je bedem nepovjerenja probijen, saslušao sam dugi niz teških žalb. Tužili su se na fašistički režim, koji suzbija i najmanju manifestaciju slovenačkog privrednog i kulturnog života, tužili su se na upropašćivanje prosvjete, tužili na nasilja, žalili se na sudbinu, na tešku tragediju svoga naroda.

Dugo do iza pola noći sam slušao te jadikovke i izgledalo je da i neće biti kraja. Tragična vrpca tužne sudbine grane slovenskog naroda, koja broji oko 600 000 duša, razvila se preda mnom sà svojim uzaludnim, bezmocnim krikom za pomoć. Rastali smo se — da se više nikada ne vidimo. Ja sam otputovao na sjever s teškom uspomenom na Trst, kako mi se ocrtao te oktobarske večeri 1923 godine. Samo jednom me je nešto potsjetilo na tada zaključeno prijateljstvo. Bila je to vest o ubistvu četvorice jug.slovenskih studenata sa strane fašističkih milicionera. Ime jednog od ubijenih jugoslovenskih studenata me je potsjetilo na ime, koje sam čuo prilikom pretstavljanja u onoj zabačenoj gostionici u Trstu...

Slika one gostionice u Trstu, razgovor s onima poznatim nepoznatim, ponovo su mi iskrsli u pameti u snazi. Tako čudnovata gorka uspomena na Trst.

Svratio sam na izložbu, koju Čehoslovačko jugoslovenska Liga priređuje u zgradi Četke u Pragu. Čitavo jedne odjeljenje te izložbe prikazuje sudbinu 600 000 Jugoslovena, nastanjenih u Italiji. To je krik protiv nepravde. Kad se negdje zahtjeva revizija mirovnih ugovora, kad se negdje gaji revizionistička politika i ako bi iko mogao podići žalbu, onda bi to u prvom redu mogla biti Jugoslavija.

GRADSKE VIJESTI

O razdavanju pošte po gradu

Mnogi nam se pretplatnici iz centra Šibenika žale da primaju naš list tek oko 10½—11½ sati, iako se pošta razdaje i u 8 sati ujutro. Kada se uzme u obzir da je svrha svakoga lista, pa i našeg, dà što prije bude podijeljen čitaocima, a kada već ima razdavanje pošte u 8 sati ujutro, čudi nas da se ovako radi.

Molimo nadležne da ovu našu molbu uvaže, a u isto vrijeme iziđu u susret građanima Šibenika.

Komfor u direktnim kolima Šibenik—Zagreb

Svi koji idu iz Zagreba za Šibenik i obratnoi koriste direktna kola. Ta kola, koja se inače drže u redu, nemaju vode kao što bi trebale da ju imaju. Istina tu se nalazi jedna kanta valjda za vodu, ali ona ni malo ne uliva povjerenje svojom čistoćom. S obzirom da se nalazimo pred početak sezone, kada veliki broj stranaca koristi ova kola, moralo bi se i ovome povesti računa i dovesti u red, jer ako se putuje cijeli dan i cijelu noć nije prijatno ako putnik nema ni vode u vagonu da se opere.

ZA KONGRES ZVANIČNIKA I SLUŽITELJA, koji će se održati od 24-26 marta t. g. kako smo naknadno obaviješteni odobrena je povlastica od 75%.

Povodom izdanja grafikona novog voznog reda Jadranske Plovidbe

Direkcija Jadranske plovidbe izdala je grafikon ljetnjeg novog voznog reda u koji nije unešeno da Šibenik tiču svih 7 brzih pruga. Kako je taj grafikon štampan prije naknadne odluke o ticanju brzih pruga, to je razumljivo da u njemu nije mogla biti unešena ova promjena. Mi smo se naknadno ponovo informirali i dobili opet odgovor da će sve brze pruge Jadranske plovidbe ticati Šibenik.

Predavanje o bojnim otrovima

U nedjelju prije podne u dvorani Sokolskog doma održao je predavanje o bojnim otrovima gosp. Dr. E Nežić pred dosta brojnim slušaocima.

Jučer prije podne u staroj sokolani je održano predavanje za đake viših razreda gimnazije i preparandije o bojnim otrovima. Predavači su bili gg. Dr. Nežić i Dr. Tartalja.

Tehnički odeljak za srezove prečki, biogradski i šibenski

U Ministarstvu građevina riješeno je da se tehnički odeljak pri sreskom načelstvu u Benkovcu ukine, a mjesto njega obrazuje tehnički odeljak pri sreskom načelstvu u Šibeniku, a za srezove prečki, biogradski i šibenski. Ovim riješenjem srez šibenski oduzima se od tehničkog odjeljka pri sreskom načelstvu u Kninu i mjesto njega u zamjenu pridodaje mu se srez benkovački.

Kako čujemo mjesto šefa ovog novoosnovanog Tehničkog odjeljka u Šibeniku ponuđeno je ing. g. Dvorniku iz Splita.

»Putnik« iz Maribora organizuje veliki izlet u Sibenik i Biograd n-m

Najavljen je jedan veliki izlet iz Maribora za Šibenik i Biograd n/m koga organizuje „Putnik" iz Maribora. Ovaj će izlet biti o Uskrsu, 18 aprila dolaze u Šibenik, 19 se ide u Biograd n-m, a zatim se opet dolazi u Šibenik gdje se opet zadržavaju jedan dan a zatim se vraćaju prema Zagreb.

Na svaki način naročito u Biogradu n-m bi se trebalo nastojati da se ovim izletnicima pruži svaka udobnost i razonoda, tim prije što će to biti valjda prva veća ekskurzija, koja će Biograd posjetiti ove godine. U svakom slučaju treba još na vrijeme misliti na te stvari e da se ljudi vrate svojim kućama zadovoljni sa najboljim uspomenama iz ovih naših krajeva.

U pogledu Šibenika znamo da se za ovu ekskurziju već vrše potrebne pripreme.

Za ponovno uvođenje ukinutog večernjeg putničkog vlaka

Društvo za saobraćaj putnika u Šibeniku upućuje je pretstavku Ministru saobraćaja u kojoj se obrazlaže potreba ponovnog uvođenja ukinutog putničkog večernj g vlaka. Ovaj ukinuti voz imao je priključak na voz Split—Zagreb koji pak ima direktna kola za Beč i Prag, te je bio najzgodniji i najviše korišćen od stranaca koji su putovali sa Jadrana u Beč ili Prag. Poslije ukinuća ovoga vlaka, putnici koji bi htjeli da koriste ova direktna kola, morali b da pođu iz Šibenika u 20 s. da bi p šli iz Perkovića tek u 24 s.

Kako smo sada pred početkom sezone, nadamo se i mi da će ministarstvo saobraćaja uvidjeti opravdanost ove molbe putničkog ureda, osobito ove godine kada se ovi krajevi nadaju jačem posjetu stranaca, pošto je i propaganda za Sjevernu Dalmaciju ove godine bila dobro sprovedena.

Poklonstveno putovanje na Oplenac

Početkom aprila mjeseca priređiće se poklonstveno putovanje đaka srednjih škola i nastavnika iz Splita i okolice na Oplenac. 11 maja biće drugo putovanje za članice ženskih udruženja Primorske banovine, a sredinom juna za građane Splita, Šibenika i okolice. Pozivaju se građani okolnih mjesta da se priključe ovim poklonstvenim putovanjima.

Detaljne informacije za sva putovanja mogu se dobiti kod „Putnik-a".

MOLIMO DA SE ISPRAVI U zadnjem broju lista stoji da je u Beograd otišao za uređenje pitanja javnih radova g. ing. Ilija Despot, a treba da stoji g. ing. Jakov Despot.

Nešto što bi trebalo popraviti

Sadašnja realna gimnazija smjestena je u staru i trošnu zgradu. Hvala Bogu da se radi nova, tako da će naša djeca uskoro dobiti nove i higijenske prostorije, Ali ta zgrada stoji na onome vidnome mjestu kao neko ruglo, jer je zub vremena učinio da je zbuka sa zidova otpala, tako da to pruža jednu veoma ružnu sliku, tim prije što se nalazi izmedju hotela „Krke" i Pošte. Sa ove strane prema hotelu isto se tako nalazi u jadnom stanju. Pored toga što je neožbukana vide se i kanalizacione cijevi koje, kako čujemo, šire nesnosan smrad po okolini, pa čak i u nekim učionicama. Ove sitne popravke zapadale bi malo, a bar unekoliko bi dovele u red ovu zgradu koje je na tako izloženom i vidnom mjestu.

Akademija Društva „Knjeginja Ljubica"

Pododbor Gospođa „Knjeginja Ljubica" priredio je u okviru proslave Svetosavske godine svečanu akademiju u Narodnom Kazalištu u subotu 16 t. mj. Program akademije bio je vrlo obilan i ukusno sastavljen. Pošto je mješoviti zbor „Srbadije" pod dirigovanjem maestra g. Sentinelle otpjevao himnu Sv. Save, održao je duže predavanje episkop g. Dr Irinej Đorđević, o životu i radu sv. Save. Ocrtavši lijepo ondašnje prilike i naglasivši teškoće koje je u svom radu trebao da savlada sv. Sava, zadržao se najviše na kulturnom i prosvetnom njegovom radu, naročito ističući njegovo svestrano djelovarje na tim poljima. Na kraju svoga govora osvrnuo se na poslanicu nadbiskupa g. Bauera izdanoj kao uputstvo katoličkim vjernicima prigodom proslave svetosavske godine, izrekavši tom prigodom jedan lijep nacionalni i bratski govor. Na kraju predavanja burno je aklamovan i pozdravljen od prisutnih.

G-đica A. Fulgosi otpjevala je par pjesama, pokazavši i ovom prigodom svoju visoku muzičku kulturu, kao i odličan glas. U gđici O. Javor imala je odličnu pratilicu na klaviru. Publika ju je toplo pozdravila i dugotrajnim aplauzom natjerala da otpjeva jednu pjesmu izvan programa. I ona i gđica Javor dobile su par buketa cvijeća na dar. Najuspjelija tačka večeri bila je dramska scena „Jugoslavija" od Vojislava Ilića-Mlađeg, koju je on posvetio blg. Viteškom Kralju, a koja je izvodjena prvi put u Beogradu u Kraljevskom Dvoru, a drugi put u Šibenlku. Grupa djećaka i djevojčica obučeni u živopisnu i lijepu narodnu nošnju iz svih krajeva naše otadžbine, odlično su otpjevali i odigrali ovu himnu Jugoslaviji, oduševljeno pozdravljeni od publike. Mješ. zbor „Srbadija" pod vrsnom upravom g. Sentinelle otpjevao je još dvije pjesme na veliko zadovoljstvo prisutnih. Dvije učenice, R. Krstanović i R. Sekulić, lijepo su recitovale po jednu pjesmicu. Na kraju su diletanti odigrali komad „Đakon Avakum" dobro i lijepo. Svi su odglumili dobro svoje uloge te su na kraju toplo pozdravljeni od publike.

Dvorana gradskog kazališta bila je dupkom puna publike koja je sa zadovoljstvom pratila lijep i obilan program.

Nema primjera većeg nacionalnog, kulturnog i ekonomskog ugnjetavanja, nego što ga vrše Taliani u krajevima, nastanjenim Slovencima i Hrvatima u sjevernoj Italiji. Grozote zloglasnog madžarizatora Kálmána Tisze, kojima se proslavio u svojoj madžarizacionoj politici u Slovačkoj, daleko su premašene time, što se u Gorici događalo i danas događa. A pri tom se radi o jednom od najsvjesnijih djelova jugoslovenskog naroda.

Preko 600 000 Jugoslovena, nasanjenih u prvom redu t. zv. Julijskoj Krajini, koju sačinjavaju provincije Trst, Gorica, Ulje i Rijeka. Išlo je to brzo, suviše brzo, da čovjek ni ne shvaća kako je to uopšte moguće sprovesti pred kulturnim svietom. Taj teritorij, koji mjeri skoro 7.500 kvadratnih kilometara i mirovnim ugovorom dodijeljen Italiji, kao da je pao u grob. Manjinska prava Jugoslovena na tom teritoriju nisu bila obezbjeđena. Istina bila su bar obećanjima. Ta obećanja su pala kako je 1923 godine uzela vladu u svoje ruke fašistička stranka. Prema planu, nasilničkim gestom je zvanična Italija odbila Jugoslavenima u Julijskoj Krajini sva njihova narodnosna prava kako se to događalo, vidimo iz slijedećih fakata:

1921 godine su imali Jugosloveni u rimskom parlamentu još pet poslanika. 1924 godine već samo dva. Od 1929 godine, kad je zaveden izbor jedinstvene kandidatske liste sa 400 poslanika, koju predlažu vlada i vodstvo fašističke stranke, nisu Jugosloveni u talijanskom parlamentu uopšte zastupljeni.

Samouprava opština je ukinuta 1926 g. dine i na čelo pojedinih zemaljskih tjela su postavljeni naimenovani talijanski komesari. Zakon ministra prosvjete Gentile, izdani 1923 godine je potpuno nestala 531 osnovna i 12 srednjih i stručnih škola. 1930 godine je na zvaničnu naredbu zatvorena i posljednja slovenačka privatna škola u Trstu.

Ali ekspanzivni fašistički režim se time još nije zadovoljio. Obustavljena je bila cvietajuća organizacija jugoslovenskih kulturnih društava, koja je brojila skoro 500 jedinica, obustavljeni su svi jugoslovenski listovi u Italiji (ukupno 42). Onemogućeno je izdavanje jugoslovenskih knjiga. Uvozu knjiga iz Jugoslavije se čine smetnje. Uništena je i privredna organizacija Jugoslovena. Na nasilan način su razne privredne zmljoradničke i radničke zadruge prevedene u talijanske (fašističke) ruke. Još 1928 godine je postojalo 414 jugoslovenskih privrednih zadruga. Danas nemaju ni jedne jedine.

Jugoslovenski narod se nasilno talijanizira. U toj stvari talijanske vlasti ispoljavaju neobičnu energiju. Jugoslovenska omladina je primorana već od četvrte godine da stupi u fašističke organizacije, zvane „Balila", „Avanguardia", „La picola Italiana" i „Dopolavoro" itd. Osim toga su osnovane i udruženja za talijaniziranje odrasle omladine i zrelih ljudi. Ali i to je malo za fašističku svirepost. Talijani su slovenska geografska imena zamjenili talijanskim. Zakonom su naredili obavezno mjenjanje slovenskih prezimena za talijanska i zabranili su da se djeci na krštenju daju slovenska imena. Slovenski jezik je isključen iz crkava. Vlasti? O njima ne treba ni govoriti! U čitavoj Julijskoj Krajini nemate ni jednog jedinog državnog činovnika Jugoslovena!

Šta da se o tom dalje piše? Šta da se svemu tome doda? Svjet ćuti, ćute državnici, ćute diplomate. 600.000 slovenskih duša je osuđeno na propast. Taj kraj još čeka na svog Bezruča, da se bar pjesmom potuži sv tu na izvršen zločin.

Eto takova je moja uspomena na Trst, probudena s nekoliko diagrama, nekolika slika i nekoliko dokumenata, izloženih na izložbi Jugoslovena na strani. To je tužna uspomena. Tim žalosnija što je tako malo nade, da će se taj teški zločin ikada ispraviti.

Muka G. N. Isukrsta
i
Plač Matere Njegove
složeni
po O. F. Petru Kneževiću iz Knina
komad. D 3.— komada 50 D. 100
Nabavlja se u:
Tiskari E. Vitaliani i Sin, šibenik.

Službeni Glasnik
UDRUŽENJA TRGOVACA
za srezove Šibenik i Biograd n/m

Br. 305

Časti se obavijestiti svu zanimanu gg. svoje članove, da je Ministarstvo inostranih poslova obavijestilo područne vlasti, da su kancelarije Belgo—Jugoslavenskog Komiteta za ekonomsko-trgovinsku vezu izmedju Belgije i Jugoslavije u Brislu 33, rue Ducale, i da mole, da o tom budu obavješteni naši izvoznici.

Br. 306.

Obavješćuju se zainteresirani članovi, da Vlada Sjedinjenih Američkih Država namjerava, da iz inostranstva kupuje slijedeće sirovine: manganje, antimena, hrema, liksuna, žive, kože, vune itd. Da bi se olakšala nabava ovog materijala, spomenuta Vlada osnovala je naročitu banku za uvoz i izvoz, a svaka država, koja bi željela da uveze u Ameriku svoje proizvode, dužna je da u odgovarajućoj vrijednosti izveze iz Amerike njene produkte. Pošto Jugoslavija ima za izvoz neke od spomenutih predmeta u Ameriku, kao što ima i potrebu da uveze izvjesne predmete iz Amerike, to je korisno da se naši proizvadjači, izvoznici i uvoznici zainteresuju za oživljavanje trgovine izmedju naše države i Amerike.

Br. 313

Obavješćuju se članovi, da središnji odbor Narodne Odbrane — privredna akcija „Svoj svome" priredjuje izložbu nacionalne radinosti u Beogradu od 21 aprila do 2 maja t. g. i da učesnici uživaju povlasticu u vožnji na drž. željeznicama i brodovima u pola cijene.

Br. 336

POZIV

U smislu st. 5 §-a 371 i st. 1 i 2 §-a 372 Zakona o radnjama, te st. 2 čl. 12 i st. 1 i 2 čl. 13 društvenih pravila, čast mi je pozvati

III. REDOVITU GLAVNU GODIŠNJU SKUPŠTINU

Udruženja trgovaca za srezove Šibenik i Biograd n/m za nedjelju dneva 31 marta 1935 u 9·30 sati prije podne u dvorani Jugoslavenske zemljoradničke čitaonice u općinskoj zgradi na poljani Kralja Petra u Šibeniku sa slijedećim dnevnim redom:

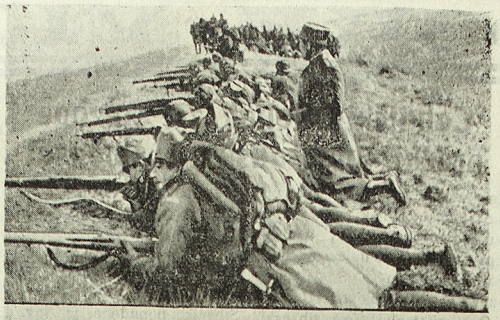
1) Otvaranje skupštine po predsjedniku Udruženja,
2) Izbor dvaju ovjerovitelja skupštinskog zapisnika,
3) Tajnički i blagajnički izvještaj, te odobrenje završnog rač. 1934 g.
4) Izvještaj nadzornog odbora,
5) Odobrenje proračuna za 1935 g.
6) Eventualije.

Ako u odredjeno vrijeme skupštini ne pristupi dovoljan broj članova, tad će se skupština na osnovu člana 16 društvenih pravila održati jedan sat kasnije na istom mjestu i sa istim dnevnim redom bez obzira na broj prisutnih članova.

Eventualni predlozi imadu se podnijeti upravi udruženja pismeno najkasnije 3 dana prije održanja skupštine po čl. 17 društvenih pravila.

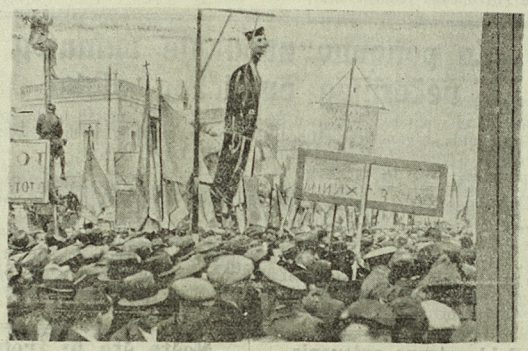
Pravo pristupa na skupštinu imadu samo članovi Udruženja, koji se iskažu pismenim pozivom na skupštinu, a te pozive dobiti će svi članovi u obliku tiskane iskaznice i mogu se i reklamirati u uredu Udruženja — Gradska vrata — u Šibeniku najkasnije do 29 marta 1935.

Pretsjednik:
Žaja Ivan, v. r.

General Kondilis sa svojim štabom na frontu.

Grčka prjestolnica slavi pobjedu nad buntovnicima. — Ogromna masa naroda po ulicama Atene sa jednom obješenom lutkom koja prikazuje Venizelosa.

Javna zahvala

Prigodom iznenadne smrti mog pok. muža

NIKOLE DERETE

vojnog referenta

osjećam se dužnom zahvaliti g. N. Kaliku, parohu koji je izvršio činodejstvovanje i koji se oprostio sa pokojnikom. Takodjer dugujem zahvalnost g. Milov. Opari, opšt. tajniku, koji se na grobu oprostio. Sokolskom Društvu u Drnišu, koje je svog člana onako otpratilo i počast ukazalo. Ne manju zahvalnost dugujem Sokol. društvu Kninskom i Biočićskom koji su sa svojim mnogobrojnim delegatima učestvovali u sprovodu. Narčitu zahvalnost izjavljujem Pjevačkom društvu „Rastko" koje je svog člana sa tužnom pjesmom do groba otpratilo. Zahvaljujem svim ostalim društvima, kao i onima koji poslaše vjence i torce i koji priložiše u korist raznih ustanova i društava. Najposlije ovijem zahvaljujem svima onima, koji uputiše svoja pismena saučešća i koji pokojnika otpratiše do vječne kuće.

Drniš, 15 III 1935.

Pera ud. pok. Nikole Dereta.

Novogradnja sa dva ko furna stana, u blizini nove gimnazije prodaje se radi selidbe. Cijena povoljna. Informacije u Tiskari.

Prodava se: nekoliko rabljenih pisaćih stolova ormar za tiskanice, werthein blagajna mala i velika.

Obrovac

Predizborno kretanje

Dana 15 t. mj. prošao je kroz sela Obrovačke Bukovice najavljeni kandidat za poslanika sreza benkovačkog g. prof. Jurković Ljubomir. Prolaznik se je zaustavljao u pojedinim biračkim mjestima i dolazio u dodir s vođama sela.

— —

Paljevina sijena i trstike

Noću izmedju 12 i 13 tek. mj. zapalio je nepoznati zločinac seljaku Oluiću Lazi p. Stevana iz Bilišana 2 stoga trstike i 1 stog sijena, a istodobno i Oluiću Dojčilu 1 stog trstike, koja se je nalazila uz stogove Lazine.

O saobraćaju sa Biogradom

U novom voznom redu Jadranske plovidbe može se vidjeti jedna vrlo nezgodna stvar u saobraćaju nedjeljom izmedju Šibenika i Biograda. Paro brod iz Šibenika polazi u 7 s. ujutro a stiže u Biograd tek u 10.30 s. zato jer tiče usput sva pristaništa. Ovo je nezgodno jer baš nedjeljom obično ima izletnika za Biograd kojima ne konvenira da izgube cijelo prije podne da bi stigli iz Šibenika u Biograd. O tome smo uostalom i prošle godine pisali. Ta se stvar može lako urediti ako se ticanje ovih pristaništa uvede u druge dane preko nedjelje tako da u nedjelju ide direktno iz Šibenika u Biograd koji je daleko svega 26 milja, a i bez ticanja ovih usputnih mjesta treba našim lokalnim parobrodima ništa manje nego skoro 3 sata!!

Knin

Knin 17 III.

U pretposljednjem broju „Tribune" proštio sam da je sada novi ulaz u kninsku opštinsku zgradu „impozantan"! Ništa manje?! Počem da vidim, a kad tamo — to je jedan pristojan ulaz, kakav nalazimo u svakoj pristojnoj zgradi! Sto belaja, kada ljudi hoće da barataju riječima „internacionalnim"! Sve im je isto: šematorij i — sanatorij! — Javljaju Vam da će — najzad — da započme svojim radom i „Društvo za polijepšavanje Knina"! Bože daj! Samo je u Kninu „nešto" što sprečava i najljepše i najpotrebnije pothvate. Na pr. Čitali smo u novinama proglas, kako se osnovalo društvo u Kninu, da se podigne dostojan spomenik našem Ujedinitelju — Mučeniku. A što bješe od toga? Po Jugoslaviji već se skupljaju narodni prinosi, u raznim mijestima, za slične spemenike (ili zgrade koje će nositi ime Viteškog Ujedinitelja), a u Kninu ostaše slova na papiru! Što i koga čekaju?! Valjda „prikopčanje" ili „otkopčanje", pa će prema tome da se upriliči i „patriotski" rad! — Predizborna posla nijesu još započeta, jer je dosta toga nejasno. Amo je „opredjeljenje" najvažnije pitanje! A opredjeliti se prije ne go si stalan, ko će da pobijedi, mnogima je to, što davno reče Englez Šekspir: biti ili — ne biti! Dakle business is business! (Amo ih ima koji su bili u Americi, pa razamiju tu rečenicu, a opet nekima, dosada, bio je i Knin — Amerika, kao i — Sivrić!) —

Zanimivo je promatrati neka lica. Neka počeše već da se mršte i zelene a neka da se smješkaju i crvene! Barometar predosjećanja! Niko Longo ne može se pojaviti, a da ga ne prate poklici „Živio"! Osobito sva okolica Knina, pomamila se za njim! Silvije se pomladio — bar trideset godina! — U Kninu se izčekuje Đurđev-dan kao nikada dosada. Biće Đurđevdanski uranak kao nikada prije! Kod nekih „Hosana", kod drugih „Propni, propni ga"!! (š-ž)

Najvažnije inostr. radio emisije

Utorak

20.05 *Bucurešt* Simfonijski koncert — 20.15 *Praha* klavir solo — 19.25 *Wien* „Seviljski brijač — 22.45 *Varšava* Plesna glazba.

Srijeda

19.30 *Bratislava* „Holfmanove priče" opera od Offenbacha — 22.30 *Lecpzig* Bachova djela — 24 *Konigsberg* Noćna glazba — 0.30 *Leipzig* Plesna glazba.

Štampa i vlasništvo: Odlik, Graf. Zavod Tisk. E. VITALIANI I SIN — Šibenik Odgov. urednik. Hamilkar Vitaliani